

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความ เป็นมาของปัญหา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา การทหาว วัฒนธรรม และวิทยาการใหม่ ๆ ทำให้คนไทยจำเป็นต้องเรียนรู้ และใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น (วัลลภ กัณฑ์พย์, 2533 : 7) รัฐบาลได้มองเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ จึงได้กำหนด โครงสร้างและ เนื้อหาของวิชาภาษาอังกฤษ ในหลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยจัด ให้เป็นวิชาเลือกวิชาหนึ่งในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6 (ปราณี ตริสุวรรณ, 2532 : 58-59)

ภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะอันประกอบด้วยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ถ้าแบ่งทักษะทั้ง 4 ด้านตาม ลักษณะการสื่อสาร จะแบ่งได้เป็น 2 ภาค คือ ภาครับ ได้แก่ ทักษะการฟัง และอ่าน ซึ่งจัดเป็นการรับรู้ความหมายกับภาคแสดง ได้แก่ ทักษะการพูดและเขียน ซึ่งเป็นวิธีการที่บุคคลต้องแสดงออก (พจนีย์ วิริยะสุนทรภาพร, 2530 : 1) ในกระบวนการทักษะ ทางภาษาทั้งหมด สัทศน์ นาคจัน (2525 : 1) กล่าวว่า ทักษะ การอ่านเป็นทักษะที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทย มีโอกาส

นำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดและจำเป็นที่สุด (Ward, 1980 : 2) เพราะการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ข่าวสาร และการบันเทิง อันจะเป็นผลให้ผู้อ่านทันต่อเหตุการณ์ และเป็นทักษะหนึ่งที่ยังคงมีอยู่ได้ตลอดชีวิต (Pett, 1982 : 17) จากที่กล่าวมาจึงพอสรุปได้ว่าการสอนภาษาอังกฤษนั้นทักษะที่ควรเน้นพิเศษ คือ ทักษะการอ่าน

หลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษ ได้แก่ อ่านออกเสียง ตัวอักษร คำ และข้อความให้ถูกต้องตามจังหวะและวรรคตอน อ่านในใจ หรือ จับใจความและอ่านพจนานุกรม นอกจากนั้นได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ดังนี้คือ

- 1) เพื่อให้มีทักษะในการออกเสียงภาษาอังกฤษ
- 2) เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวสะกด และการออกเสียง
- 3) เพื่อให้เข้าใจ และสามารถใช้โครงสร้างประโยคในการอ่านได้ตามระดับชั้น
- 4) เพื่อให้สามารถใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษ ในการค้นหาความหมายของศัพท์ที่เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนได้ และสามารถนำไปใช้ในประโยคได้ถูกต้อง

แม้ว่าหลักสูตรได้พยายามปรับปรุงเนื้อหา และแนวทางการเรียนการสอนก็ตาม แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้เท่าที่ควร ประสิทธิภาพในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังอยู่ในระดับต้องแก้ไข ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ยังอยู่ในระดับต่ำ (ประยูรศรี วรชัยพิทักษ์, 2527 : 59) ผลสัมฤทธิ์

ด้านความคิดรวบยอดเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษ ยังไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 60 (ลัดดาวัลย์ ศรีสวัสดิพงษ์, 2525 : 50) ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีปัญหา และอุปสรรคหลายด้าน (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2525 : 7) จังหวัดปัตตานี เป็นจังหวัดหนึ่งที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ จากรายงานการประเมินคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดเทศบาลจังหวัดปัตตานี (ประกอบด้วยเทศบาลเมืองปัตตานี และเทศบาลตำบลตะลุบัน) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 ถึงปีการศึกษา 2534 ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการประเมินรายกลุ่มประสบการณ์ของนักเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี และเทศบาลตำบลตะลุบัน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 ถึงปีการศึกษา 2534 (วิชาการกลุ่มเทศบาลตำบลตะลุบัน, 2535 : 15)

กลุ่มประสบการณ์	ปีการศึกษา				
	2530	2531	2532	2533	2534
1. กลุ่มทักษะภาษาไทย	57.75	61.08	66.00	64.63	63.76
กลุ่มทักษะ					
คณิตศาสตร์	43.17	37.29	49.99	54.07	51.68
2. กลุ่มสร้างเสริม					
ประสบการณ์ชีวิต	58.39	64.76	61.37	67.21	66.04
3. กลุ่มสร้างเสริม					
ลักษณะนิสัย	70.91	68.23	67.16	72.51	69.45

กลุ่มประสบการณ์	ปีการศึกษา				
	2530	2531	2532	2533	2534
4. กลุ่มการงานพื้นฐาน					
อาชีพ	70.58	73.11	73.35	72.21	68.14
5. กลุ่มประสบการณ์					
พิเศษ(ภาษาอังกฤษ)	64.27	59.33	62.63	68.40	63.99

จากการพิจารณาผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี และเทศบาลตำบลตะลุบัน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 ถึงปีการศึกษา 2534 ในตาราง 1 จะเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่สูงนัก ครูผู้สอนควรวหาวิธีการที่จะช่วยเหลือ จากการสำรวจและสัมภาษณ์ครูผู้สอน พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดเทศบาลจังหวัดปัตตานีนั้น ประกอบด้วยความรู้พื้นฐานของนักเรียนและพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ (วิชาการกลุ่มเทศบาล ตำบลตะลุบัน, 2535 : 15) หากไม่รีบปรับปรุง จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อังกฤษอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการสูญเปล่า ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนในการจัดการศึกษา (สุไร พงษ์ทองเจริญ, 2520 : 15-16)

ปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาไม่ได้รับผลสำเร็จ อาจเป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1) สาเหตุเกี่ยวกับครู คือ ขาดครูที่มีความรู้ทั้งทางด้านเนื้อหาวิชา วิธีถ่ายทอดความรู้ และจิตวิทยาในการควบคุมชั้นเรียน (ศึกษานิเทศก์, 2522 : 132-149)

2) สาเหตุเกี่ยวกับนักเรียน คือ นักเรียนไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียนภาษาอังกฤษ (กานดา ณ กลาง, 2515 : 11-18) แต่เหตุที่ต้องเรียนภาษาอังกฤษก็เพื่อให้เป็นที่ชื่นชมยินดีของผู้ปกครอง และเพื่อให้เป็นที่โปรดปรานของครู

3) สาเหตุเกี่ยวกับผู้บริหารและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ คือ วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะ แต่สิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียนอย่างเพียงพอ นักเรียนมีโอกาสนฝึกเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น (พิชญ อุไวรธรรม, 2518 : 8-10) นอกจากนั้นผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ จึงไม่สนับสนุนกิจกรรมด้านภาษาอังกฤษ

4) สาเหตุเกี่ยวกับการขาดแคลนอุปกรณ์การสอน เช่น ขาดหนังสือ เครื่องเล่น แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง ม้วนเทป ห้องปฏิบัติการทางภาษา โทรทัศน์ เป็นต้น

5) สาเหตุเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล เช่น ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างข้อทดสอบ ขาดครูที่มีความรู้ด้านการวัดผล (ปราณี ตริสุวรรณ, 2532 : 72)

6) สาเหตุเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางบ้าน เริ่มตั้งแต่บรรยากาศภายในบ้าน เช่น ความรัก การยอมรับ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อลูก และองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เช่น ฐานะและการศึกษาของบิดามารดา ล้วนแต่ส่งผลต่อการเรียนของลูก (จิรดา จิตโสภักตร์, 2529 : 4)

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) นั้นเกิดจากตัวครูผู้สอน

และส่วนสนับสนุนการสอนอื่น ๆ ซึ่งมีผลทำให้การเรียนการสอน
ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ในบรรดาการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้น พบว่า
การสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอนเป็นวิธีสอนวิธีหนึ่ง ที่จะช่วยแก้ปัญหา
ช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น
เพราะในการอธิบายของนักเรียนที่เป็นเพื่อนช่วยสอน (Tutors)
จะใช้ภาษาพูดในระดับเดียวกันกับนักเรียนที่เป็นผู้เรียน (Tutees)
จึงทำให้สื่อความหมายง่ายและรวดเร็วขึ้น (Good and Brophy,
1973 : 271; Allen, 1976 : 371) เกิดความเข้าใจได้ดีกว่า
การเรียนจากครู เนื่องจากวัยของนักเรียนใกล้เคียงกัน (อุทัย
เพชรช่วย, 2527 : 5, อ้างจาก Young, 1972 : 630)
นอกจากนั้นเป็นการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีเกี่ยวกับความรัก ความสามัคคี
และความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความคิดสร้างสรรค์
และอื่น ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถทำให้นัก
เรียนมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน (สมาน คักดี เรืองรอง,
2532 : 9, อ้างจาก Glatter, 1968 : 146-A) วิธีสอน
โดยใช้เพื่อนช่วยสอน จึงน่าจะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือ
นักเรียน เพื่อช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ตัวอย่างเช่น
งานวิจัยของ เพ็ญสุข ภูตระกูล (2527 : 28-38) ซึ่งศึกษา
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้าที่เรียนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน
กับที่เรียนด้วยตนเอง โดยใช้อัตราส่วนระหว่างนักเรียนผู้สอนต่อ
นักเรียนผู้เรียนเท่ากับ 1 : 1 ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์
ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้
เพื่อนช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษา
อังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยตนเอง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ
ผลการศึกษาของ หลุยส์ เซอรี วิลคินสัน (Louise Cherry

Wilkinson, 1983 : 482-490) ที่ได้ศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน ซึ่งใช้วิธีการตั้งคำถามในการเรียนเป็นหลัก ผลจากการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน กับที่เรียนตามปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และมีความสัมพันธ์กันระหว่างการตั้งคำถาม และผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียน

จากที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า วิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่อีกประเด็นหนึ่งที่ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดศึกษา ในขณะที่ต่างประเทศได้ศึกษาและวิจัยมาแล้ว คือประเด็นด้านเพศเพื่อนช่วยสอน จากการศึกษาของแฮสเกต (Allen, 1976 : 369, quoting Haskett, 1971) ที่ศึกษาถึงการให้นักเรียนสอนกันเองโดยใช้เพื่อนช่วยสอนที่เป็นเพศต่างกันกับผู้เรียนจับคู่กันสอน ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เพื่อนช่วยสอนเพศต่างกันกับผู้เรียนจับคู่กันสอน จะส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติต่อเพศตรงกันข้าม ในทางที่ดีขึ้นภายหลังจากการที่นักเรียนได้มีโอกาสพบปะกันในบรรยากาศทางด้านวิชาการในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ส่วนเคลนส์ซี (Allen, 1976 : 368, quoting Klentschy) ได้ศึกษาถึงโปรแกรมการใช้เพื่อนช่วยสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 6 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทำหน้าที่เป็นเพื่อนช่วยสอน สอนนักเรียนเกรด 2 และ 3 ทางด้านการอ่านและวิชาคณิตศาสตร์ ผลจากการศึกษาพบว่าเพศเพื่อนช่วยสอนไม่ได้ส่งผลต่อการอ่านและการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

จะเห็นได้ว่ายังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอนถึงผลของเพศเพื่อนช่วยสอน ผู้วิจัยจึงนำเพศเพื่อนช่วยสอนมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อที่จะดูว่าเพศของเพื่อนช่วยสอนมีผลต่อความ

เข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหรือไม่

ในการเรียนการสอนเนื้อเรื่อง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Informative Feedback) ซึ่งหมายถึง การบอกผลการกระทำของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่า การกระทำนั้นถูกต้องเหมาะสมหรือไม่อย่างไร (อัจฉราธรรมภรณ์, 2531 : 100) ครอนบัค (Cronbach, 1963 : 277) ได้อธิบายว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ ถ้าหากนักเรียนได้รู้ผลการกระทำของตนเอง เช่นเดียวกับ ธรอร์นไดค์ (Ausubel, 1968 : 315, quoting Thorndike, 1931) ที่กล่าวว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในด้านทักษะ ผู้เรียนไม่สามารถปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้นเลย ถ้าเขาไม่รู้ว่าความพยายามของเขาใกล้เคียงมาตรฐานหรือไม่ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการเสริมแรงขั้นทุติยภูมิ (Secondary Reinforcement) ที่ก่อให้เกิดกำลังใจแก่นักเรียน ในการทำกิจกรรมการเรียนครั้งต่อ ๆ ไป จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบผลการกระทำของตนเองว่าถูกต้องหรือไม่เพียงใด และสามารถปรับปรุงตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ตัวอย่างเช่น การศึกษาของนงเยาว์ สิกขมาน (2528 : 60-64) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับผลการตรวจแบบฝึกหัด 4 วิธี ที่มีต่อความถูกต้องในการตรวจ การลดเวลาในการตรวจของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สมการเส้นตรงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดราชาธิวาส กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 120 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดำเนินการสอนโดยสอนเนื้อหาแล้วให้แบบฝึกหัด และตรวจแบบฝึกหัดโดยกลุ่มที่ 1 นักเรียนตรวจของตนเอง โดยเฉลยบนกระดาน

กลุ่มที่ 2 นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจโดยใช้แผ่นเฉลย กลุ่มที่ 3 นักเรียนเก่งเป็นผู้ตรวจโดยใช้แผ่นเฉลย กลุ่มที่ 4 ครูตรวจเชิงวิพากษ์วิจารณ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านความถูกต้องในการตรวจด้วยวิธีการตรวจทั้ง 4 วิธี ให้ผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการตรวจแบบฝึกหัดทั้ง 4 วิธี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมลิวัลย์ สมศักดิ์ (2532 : 60-65) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของบทเรียนต่างประเทศ และการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ และบันทึกความเห็น และนักเรียนกลุ่มที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ และนักเรียนบันทึกความเห็นด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ผลงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อีลาวอร์ และคอร์โน (Elawar and Corno, 1985 : 162-173) ที่ได้ศึกษาผลการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานนักเรียน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการตรวจแบบฝึกหัด โดยมีการแสดงความคิดเห็นมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า และมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ดีกว่านักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการตรวจแบบฝึกหัดโดยไม่มีการแสดงความคิดเห็น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยการตรวจงานอย่างเดียวนั้นไม่ว่าจะให้ครูตรวจ นักเรียนที่เก่งกว่าเป็นผู้ตรวจ หรือนักเรียนตรวจเอง ก็ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน และการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยมีการบันทึกความเห็นจะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า การไม่มีการบันทึกความเห็น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยการตรวจงานด้วยวิธีเพื่อนที่เก่งกว่าเป็นผู้ตรวจงาน แล้วบันทึกความเห็น

และนักเรียนตรวจงานเองแล้วบันทึกความเห็น ดังนั้นจึงได้นำวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยการตรวจงาน มาเป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อที่จะดูว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยการตรวจงานด้วยวิธีที่ต่างกัน จะมีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหรือไม่

โดยเหตุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในสังกัดเทศบาลจังหวัดปัตตานี ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่สูงนัก จึงจำเป็นต้องปรับปรุงวิธีสอนเพื่อช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเป็นแนวทางในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษต่อไป ผู้วิจัยมีความคิดว่าจะมีการวิจัยเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ ที่ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน จึงสนใจที่ศึกษาผลของเพศเพื่อนช่วยสอน โดยแบ่งเพศเพื่อนช่วยสอนออกเป็น 2 เพศ ได้แก่ เพศหญิงและเพศชาย วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยการตรวจงานแบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่ เพื่อนช่วยสอนตรวจงานโดยแก้ข้อที่ผิด ทำเครื่องหมายถูกข้อที่ถูกและบันทึกความเห็น และนักเรียนตรวจงานเองโดยแก้ข้อที่ผิด ทำเครื่องหมายถูกข้อที่ถูกและบันทึกความเห็น ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลของเพศเพื่อนช่วยสอนและวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับว่าจะมีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือไม่ ศึกษาทฤษฎีร่วมระหว่างตัวแปรทั้งสอง ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมด้วย โดยศึกษาจากประชากรสังกัดเทศบาลจังหวัดปัตตานี

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้
ผู้วิจัยได้ศึกษาตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านและความเข้าใจในการอ่าน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศเพื่อนช่วยสอน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ
โดยการตรวจงาน

1. เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่าน และความเข้าใจในการอ่าน

ผู้วิจัยได้ศึกษาตามลำดับดังต่อไปนี้

- 1.1 การอ่าน
- 1.2 ทฤษฎีการอ่าน
- 1.3 ความเข้าใจในการอ่าน
- 1.4 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
- 1.5 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่านและความเข้าใจใน
การอ่าน
- 1.6 ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน

1.1 การอ่าน

ได้มีผู้ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายแนวด้วยกัน เช่น
ลาโด (Lado, 1964 : 14) นักภาษาศาสตร์ที่มีชื่อเสียง
กล่าวว่า การอ่านเป็นการรวมทักษะในการถอดความ การวิเคราะห์คำ
ความหมายของคำ ความเข้าใจเนื้อเรื่อง การตีความ การให้
ข้อคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แฮร์ริส (Harris, 1969 :

59) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านนั้น จะต้องอาศัย องค์ประกอบหลาย ๆ ประการ เช่น ต้องมีความเข้าใจในภาษา สามารถจับใจความสำคัญ และรายละเอียดปลีกย่อยได้ สามารถสรุป ความคิดจากสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง สามารถเข้าใจทรรศนะของผู้เขียน จากข้อความที่อ่าน และแนวทางในการเสนอความคิดของผู้เขียนได้

เบรส (Bress, 1970 : 127-135) ได้ให้คำจำกัดความ และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านไว้ดังนี้

1) การอ่าน หมายถึง การเข้าใจความหมายของอักษร ต่าง ๆ ที่นำมารวมกันไว้เพื่อสอนให้เด็กรู้ว่าตัวอักษรใด ใช้แทนอะไร และสามารถอ่านเอาความหมายได้

2) การอ่าน คือ กระบวนการทางความคิดอย่างแท้จริง การอ่านจะต้องมีการปรับปรุงอยู่เสมอ เพราะมันเป็นกระบวนการทางสมองที่ซับซ้อน

3) การอ่านเป็นเครื่องช่วยถ่ายทอดความคิด ข้อเท็จจริง และความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้เขียนไปยังผู้อ่านได้อย่างแม่นยำ และด้วยความเข้าใจ

ดูบิน (Dubin, 1982 : 14) สรุปว่า การอ่านเป็นทักษะ ที่ซับซ้อน และมีองค์ประกอบหลายลักษณะประกอบกัน เช่น องค์ประกอบ ทางจิตวิทยา สภาพร่างกาย ตลอดจนสภาพสังคมรวมอยู่ด้วย

แฮร์ริส และไซเปย์ (Harris and Sipay, 1979 : 27) กล่าวว่า การอ่านคือ การกำหนดขอบเขตของความหมาย ซึ่งเป็นผลมาจากการรับสัญลักษณ์ทางภาษา (Perceptions of Graphic Symbols) แล้วแปลความหมายสัญลักษณ์เหล่านั้น โดยอาศัยประสบการณ์การใช้ภาษาพูด และประสบการณ์ด้านอื่น ๆ ของ ผู้อ่านมาประกอบกัน ผู้อ่านที่ดีต้องสามารถนำเอาประสบการณ์ของ ตนเอง มาบูรณาการให้สัมพันธ์กับสิ่งที่อ่านได้

กูดแมน (Goodman, 1967 : 126-135) ได้ชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการอ่าน (The Process of Reading) พอจะสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการเลือกสรรซึ่งหมายถึง การใช้ตัวชี้แนะ (Clues) ที่มีอยู่ในบริบท โดยอาศัยพื้นฐานจากการคาดคะเนของผู้อ่านเมื่อผ่านกระบวนการ การคิด แล้วผู้อ่านจะเกิดแนวโน้มในการตัดสินใจในสิ่งที่อ่าน อาจจะยอมรับปฏิเสธ หรือแม้กระทั่งปรับเปลี่ยนความหมาย ซึ่งนั่นคือ ขั้นตอนของพัฒนาการของการอ่าน

ส่วน เกรย์ (Gray, 1984 : 35-37) ได้กล่าวว่า กระบวนการอ่านประกอบด้วยทักษะสำคัญหลายประการดังนี้

- 1) การรู้จักคำ (Perception of the words used) ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการอ่านตัวอักษร และเข้าใจความหมายตรงกับผู้เขียน
- 2) การเข้าใจความคิดของผู้เขียน (Comparison of the idea expressed)
- 3) การมีปฏิกิริยาตอบโต้ความคิดของผู้เขียน (Reaction to the ideas) เป็นการประเมินความคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย
- 4) ทักษะในการผสมผสานความคิดเก่า กับความคิดใหม่ จากเรื่องที่อ่าน (Integration of the ideas) ซึ่งหมายถึงการรวมความคิด ที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านกับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านคือ ความสามารถของผู้อ่านในการที่จะผสมผสานทักษะทางภาษาเข้าด้วยกัน เพื่อแปลความหมายของสัญลักษณ์ทางภาษาตามประสบการณ์และความสามารถของตน

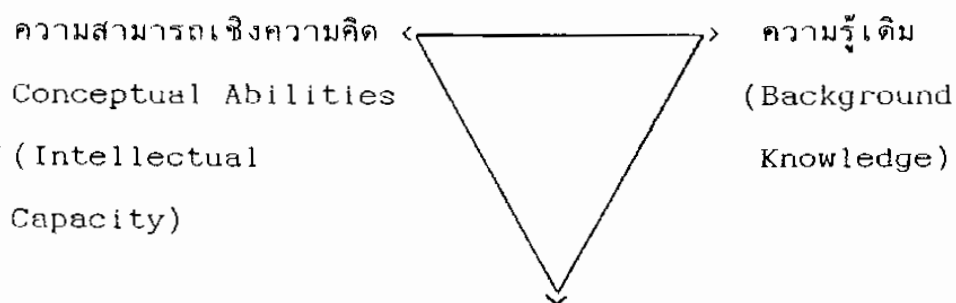
1.2 ทฤษฎีการอ่าน

ในเรื่องการอ่านนี้ คานท์ (Kant) (เตื่อนใจ ต้นงามตรง, 2529 : 85) เป็นผู้ที่เริ่มเห็นความสำคัญของภูมิหลัง (Background) ในการอ่าน แต่ความคิดนี้ยังมีได้มีการวิจัยเป็นหลักฐานยืนยัน จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ เกิดมีการวิจัยเชิงประจักษ์ ยืนยันความคิดของคานท์ จึงเกิดทฤษฎีสกีมม่า (Schema Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้มีผลมาจากการวิจัยเกี่ยวกับภูมิหลังภายใต้รูปแบบการอ่านของนักจิตภาษาศาสตร์

1.2.1 รูปแบบการอ่านของนักจิตภาษาศาสตร์

ในเรื่องรูปแบบการอ่านนี้ โคคตี (เตื่อนใจ ต้นงามตรง, 2529 : 85-86, อ้างจาก Coady, J., 1979 : 7) ได้อธิบายว่ากระบวนการอ่านเกิดขึ้นได้ด้วย ปฏิสัมพันธ์ ของปัจจัย 3 ประการคือ

- 1) ความสามารถด้านความคิดระดับสูงหรือความสามารถทางสติปัญญา
- 2) ความรู้เดิม
- 3) กลวิธีกระบวนการ

กลวิธีกระบวนการ

(Process Strategies)

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการแสดงกระบวนการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียน
 ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ

จากรูปแบบตามภาพประกอบ 1 อธิบายได้ว่า ความรู้เดิมเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งของการอ่านเท่านั้น จึงไม่ได้รับความสนใจมากนัก และในขณะที่กำลังดำเนินการอ่าน สมอของผู้อ่านมิได้ว่างเปล่า หรือไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับเนื้อความนั้นเสียทีเดียว ผู้อ่านจะนำความรู้เดิมที่สั่งสมไว้เอามารวมเข้ากับข้อความใหม่ที่ได้รับจากการอ่านและนำมาผสมผสานกันกลายเป็นข้อความที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

1.2.2 ทฤษฎีสคีมา (Schema Theory)

ทฤษฎีสคีมา (เดอนใจ ตันงามตรง, 2529 : 87-88) เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึง วิธีการจัดระเบียบของความรู้ในสมองของคนเรา วิธีการรับเอาความรู้ใหม่เข้าไปรวมกับความรู้เดิม และวิธีการตัดแปลงปรับปรุงแก้ไขความรู้เดิมให้เหมาะสม

สคีมา (Schema) หมายถึงการบรรยายเกี่ยวกับกลุ่มของความรู้ ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้าง, ความรู้ที่อยู่ก่อน มีอยู่เดิมแล้ว (Schemata หรือ Knowledge Structures) ที่เรียงรายกันอยู่เป็นลำดับชั้น จัดอยู่เป็นกลุ่มตามคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกัน และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และโครงสร้างความรู้เดิมเหล่านี้เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวแผนงาน หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมี สคีมา ทำหน้าที่ผนึกข้อความที่ครูอ่านรับเข้าไปไว้รวมกัน

โคคดี (เดอนใจ ตันงามตรง, 2529 : 85-86, อ้างจาก Coady, J., 1979 : 7) ได้อธิบายว่าโครงสร้างความรู้เดิมแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1) โครงสร้างความรู้เดิมแบบรูปนัย (Formal Schemata) หมายถึงการที่ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับลีลาการเขียน และโครงร่างของเรื่องมาก่อน เช่น การเขียนเชิงบรรยาย นิทาน วิทยาศาสตร์ หนังสือพิมพ์ ถ้าผู้อ่านมีความรู้ลึกไว และ

รู้จักใช้ความรู้เดิมเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ในขณะที่อ่าน จะช่วยอย่างมากทางด้านความเข้าใจ

2) โครงสร้างความรู้เชิงเนื้อหา (Content Schemata) การที่ผู้อ่านมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่องในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งมาก่อน เช่น เศรษฐกิจ การแพทย์ ธุรกิจ เป็นต้น จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจดีขึ้นและเร็วกว่าผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ความรู้ทางเนื้อหาเหล่านี้มาก่อน

ดังนั้น ผู้สอนควรพร้อมที่จะจัดเตรียมปัจจัยดังกล่าวให้กับผู้เรียนที่ยังขาดโครงสร้าง ความรู้เดิมเหล่านี้ และซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่ยังมิได้ครบถ้วน

1.2.3 การนำแนวคิดของทฤษฎีสกีมมา มาจัดกิจกรรมในห้องเรียนควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1.2.3.1 การสอนอ่านควรเน้นกลวิธี การอ่านพอสมควร แต่อย่าเน้นมากเกินไป เพราะทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ถึงระดับความหมายของเนื้อเรื่อง

1.2.3.2 ผู้อ่านจะมีความสามารถในการกลวิธี การอ่านมากน้อยต่างกันและจะเข้าใจกลวิธีกระบวนการอ่านแตกต่างกัน ออกไป แล้วแต่องค์ประกอบของคนที่มียู่เดิม ดังนั้น การสอนไม่ควรมุ่งเน้นอยู่ที่วิธีการเดียว

1.2.3.3 การอ่านจะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อ การอ่านนั้นใช้อัตราความเร็วที่เหมาะสม โดยผู้สอนต้องตระหนักว่า อัตราความเร็วของผู้อ่านนั้นแปรไปตามความยากง่ายของสิ่งที่กำลังอ่าน จุดมุ่งหมาย ระดับชั้น และภูมิหลังของตัวผู้อ่าน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านตามแนวคิดของนักจิต ภาษาศาสตร์นั้น ผู้อ่านจะอ่านได้ดีเมื่อผู้อ่านมีความสามารถทาง

สติปัญญาในการจัดระบบของความรู้เดิม และความรู้ใหม่ที่ผสม
กลมกลืนอย่างเหมาะสม

1.3 ความเข้าใจในการอ่าน

ได้มีผู้ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านไว้หลายแนว
ด้วยกัน เช่น

ชวาล แพร์ตกุล (2520 : 134) ได้ให้ความหมาย
ของความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นความสามารถในการผสมแล้ว
ขยายความรู้ ความจำให้ได้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล
ซึ่งแสดงออกด้วยพฤติกรรม 3 ประการ ได้แก่

- 1) การแปลความ (Translation) คือ การแปล
เรื่องเดิมให้ออกมาเป็นคำใหม่ ภาษาใหม่ หรือแบบใหม่
- 2) การตีความ (Interpretation) คือ การเก็บ
ความเดิมมาเรียบเรียงใหม่ ค้นหาเปรียบเทียบทั้งความสำคัญและ
ความสัมพันธ์ส่วนย่อย ๆ ในเรื่องราว นั้น ย่อเรื่องต่าง ๆ จนเป็น
ข้อสรุปได้
- 3) การขยายความ (Extrapolation) คือ การ
ขยายความคิดให้กว้างลึก หรือไกลกว่าข้อเท็จจริงที่ประจักษ์อยู่ใน
เรื่องนั้น ๆ

ฟาร์ (Farr, 1970 : 29-30) ได้ให้ความหมายของ
ความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นทักษะการรวบรวมข้อมูลในเรื่อง
ความเข้าใจตามความหมายที่ปรากฏในเรื่อง และความสามารถ
ที่จะทำตามคำแนะนำเฉพาะ เรื่องที่กำหนดให้อ่าน

ฮัดสัน (Hudson, 1982 : 1-31) กล่าวว่า
ความเข้าใจในการอ่าน คือการที่ผู้อ่านเก็บข้อความจากเรื่องที่อ่าน
และจากโครงสร้าง ความรู้ที่ผู้อ่านเก็บรวมไว้เดิม มาจัดเข้าเป็น
กลุ่มขยายความคิดอันเดียวกัน และเรื่องที่บรรจุไว้ในกลุ่มเดียวกัน

ต้องมีความหมายสอดคล้อง และมีเนื้อความครบถ้วนตามความต้องการของผู้เขียน

นอกจากนั้น เพียร์สัน และจอห์นสัน (Pearson and Johnson, 1978 : 14) ได้ให้แนวคิดในเรื่องของความเข้าใจในการอ่านว่า ความสามารถในการอ่านมีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านอย่างมาก ใครมีความสามารถในการอ่านสูงเท่าไร ก็จะมี ความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นเท่านั้น

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความ อันเป็นผลมาจากการมีความรู้ความสามารถในด้านความหมายของคำ และโครงสร้างของประโยค

1.4 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ในเรื่องของความเข้าใจ ได้มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แบ่งระดับความเข้าใจไว้ต่าง ๆ กัน เช่น

เบอร์มิสเตอร์ (Burmeister, 1974 : 113-115) ได้นำแนวคิดของ บลูม มาดัดแปลงโดยแบ่งระดับความสามารถในการอ่านเป็น 7 ระดับคือ

1) ระดับความจำ (Memory) คือผู้อ่านสามารถจดจำสิ่งที่ผู้เขียนระบุไว้ เช่น ชื่อของบุคคล คำจำกัดความ ข้อเท็จจริง ลำดับเหตุการณ์ และคำสิ่งที่บ่งไว้ตลอดจนรายละเอียดในเรื่องที่อ่าน

2) ระดับแปลความหมาย (Translation) คือผู้อ่านสามารถแปลข้อความ หรือเรื่องราวที่อ่านเป็นรูปแบบอื่น เช่น การแปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง การแปลข้อความ เป็นแผนที่ หรือแผนภูมิ เป็นต้น

3) ระดับตีความ (Interpretation) คือ

ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้ เช่น สามารถคาดการณืล่วงหน้าได้ จับใจความสำคัญเรื่องได้ มองเห็นภาพพจน์จากเรื่องที่อ่านได้ เป็นต้น

4) ระดับประยุกต์ (Application) คือผู้อ่านสามารถที่จะเข้าใจหลักการและประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้

5) ระดับวิเคราะห์ (Analysis) คือผู้อ่านสามารถแยกแยะส่วนประกอบย่อย ๆ ที่มาประกอบเข้าเป็นส่วนใหญ่ เช่น การวิเคราะห์บทประพันธ์ ตรวจสอบการใช้เหตุผลผิด ๆ และการลงความเห็นสิ่งที่อ่านได้

6) ระดับสังเคราะห์ (Synthesis) คือผู้อ่านสามารถนำความคิดจากที่ต่าง ๆ มาเรียบเรียงใหม่

7) ระดับประเมินผล (Evaluation) คือผู้อ่านสามารถวางเกณฑ์และการตัดสินความคิด หรืออื่น ๆ โดยใช้มาตรฐานที่ตั้งไว้

ในเรื่องระดับความเข้าใจในการอ่าน บาร์เรท (Barrett) และสมิธ (Smith) (McCormick, 1987 : 303, quoting Barrett, 1979 : 62-66, and Smith, 1969 : 249-259) ได้จำแนกไว้ดังนี้

ระดับที่ 1 การอ่านขั้นพื้นฐาน (Literal Reading) เป็นการอ่านจับใจความ ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องอย่างชัดเจน ผู้อ่านได้รับความหมายโดยตรงจากเนื้อเรื่องที่อ่าน มีทักษะย่อยในความเข้าใจระดับนี้ คือ

1) การรู้จักคำ (Recognition) คือ การรู้จักรายละเอียด รู้จักใจความสำคัญ รู้จักลำดับเหตุการณ์ รู้จักการเปรียบเทียบ รู้จักความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล รู้ลักษณะของบุคคล

2) การระลึกได้ (Recall) คือ สามารถระลึก

รายละเอียดของเรื่อง ใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ การ
เปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล และระสีลักษณะ
ของตัวบุคคลในเรื่องได้

ระดับที่ 2 การอ่านขั้นแปลความ (Interpretation)
ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ แม้มิได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน ผู้อ่าน
จะมีความสามารถในสิ่งเหล่านี้

- 1) สรุปความ
- 2) ตัดสินได้โดยอาศัยเหตุและผล
- 3) พิจารณาจากแรงจูงใจ
- 4) หาความสัมพันธ์
- 5) คาดการณ์ตอนจบ
- 6) เปรียบเทียบ

ระดับที่ 3 การอ่านขั้นวิเคราะห์ (Critical
Reading) ผู้อ่านสามารถประเมินสิ่งเหล่านี้จากการอ่านได้

- 1) เรื่องที่อ่านนั้น เป็นเรื่องจริง หรือเรื่องเพื่อฝัน
- 2) ข้อความที่อ่านนั้น เป็นความจริงหรือความ

คิดเห็น

- 3) เรื่องที่อ่านนั้น เชื่อถือได้หรือไม่
- 4) ความเหมาะสมที่ตัวละครได้ปฏิบัติ
- 5) ความมีคุณค่า นำหึงปรารถนาหรือน่ายอมรับ

ระดับที่ 4 การอ่านขั้นสร้างสรรค์ (Creative
Reading) ผู้อ่านสามารถประยุกต์ความคิดเห็นที่ได้จากเนื้อเรื่อง
ให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ หรือขยายความคิดของตนเองให้กว้างขวาง
ออกไป ผู้อ่านจะต้องสร้างสรรค์สิ่งเหล่านี้ได้

- 1) ความคิดเห็น
- 2) การแก้ปัญหา
- 3) แนวทางใหม่ในการมองสิ่งต่าง ๆ

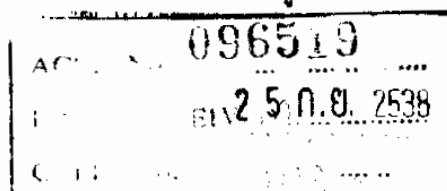
ในเรื่องของระดับความเข้าใจในการอ่านนี้ สมิธ และ จอห์นสัน (Smith and Johnson, 1976 : 23) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่ครูใช้เป็นแรงจูงใจในการสอนอ่านได้เป็นอย่างดี ก็คือ คำถามที่มีคุณภาพ ประเภทของคำถาม จะมีต่อความเข้าใจของนักเรียน และการที่จะสอนให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจระดับไหนนั้น ต้องดูความพร้อมของผู้เรียน และความพร้อมด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาความเข้าใจในการอ่านในระดับที่ 1 และที่ 2 ตามแนวคิดของ บาร์เรท (Barrett) และสมิธ (Smith)

ส่วนการพิจารณาความเข้าใจในการอ่าน เกทส์ (ปริญญา เกื้อหนุน, 2519 : 3, อ้างจาก Gates, 1947 : 356) ได้อธิบายว่า ควรพิจารณาได้จากลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1) ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน (Type of Reading Comprehension) ซึ่งมีหลายชนิด ได้แก่

- 1.1) อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญหรือเก็บใจความทั่ว ๆ ไป
- 1.2) อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ
- 1.3) อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะจบอย่างไร
- 1.4) อ่านเพื่อรวบรวมเรื่องหรือย่อ โดยนำมาเขียนใหม่
- 1.5) อ่านเพื่อศึกษาคำแนะนำต่าง ๆ เช่น การใช้เครื่องมือ
- 1.6) อ่านเพื่อเปรียบเทียบ
- 1.7) อ่านเพื่อจำความ

2) พิสัยของความเข้าใจในการอ่าน (Range of Reading Comprehension) เด็กจะอ่านได้ดีเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับความสั้นยาวของเรื่องที่อ่าน และขึ้นอยู่กับความสามารถ

ทางสติปัญญา ชนิดของประสบการณ์เก่าและความยากง่ายของ
ข้อความที่อ่าน

3) ระดับความเข้าใจของการอ่าน (Levels of Reading Comprehension) ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย
ประการ เช่น สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจ
ศัพท์ที่อ่าน และวิธีการพิเศษเฉพาะตัวของผู้อ่านแต่ละคน

4) ระดับความรวดเร็วในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน
(Speed of Reading Comprehension) ต้องอาศัยความเข้าใจ
ศัพท์ ความสามารถในการฝึกเห็นภาพที่อ่าน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้เรียนจะมีความเข้าใจใน
การอ่านได้ดีเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน และ
ลักษณะของข้อความ

1.5 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่านและความเข้าใจ ในการอ่าน

จิรดา จิตโสภักตร์ (2529 : 20-21) ได้กล่าวถึง
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน และความเข้าใจในการอ่านดังนี้

1) ลักษณะของผู้อ่าน สิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้อ่านที่ครุควร
คำนึงถึง ได้แก่

1.1) สติปัญญา เด็ก ๆ จะมีความสามารถ
ในการอ่านแตกต่างกัน เด็กบางคนไม่สามารถจดจำรายละเอียดของ
เนื้อเรื่องได้ เด็กบางคนอ่านแล้วไม่สามารถสรุปเรื่องที่อ่านได้
เด็กบางคนไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ เป็นนามธรรมและ เด็กบางคน
ไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและความคิด
เห็นได้ หรือถ้าทำได้ก็ต้องใช้เวลาาก สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ครุควร
จะตรวจสอบ เพื่อช่วยเด็กในการพัฒนาสมรรถภาพในการอ่านและ
จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เหมาะสมกับระดับสติปัญญา

1.2) ร่างกาย เด็กที่มีสุขภาพดี จะมีความสามารถในการเรียนอ่านได้ดีกว่า เด็กที่มีสุขภาพไม่ดี เพราะถ้าเด็กสุขภาพไม่ดีต้องขาดเรียนบ่อย ๆ เป็นเหตุให้การเรียนอ่านล่าช้า

1.3) อารมณ์ การอ่านนั้นผู้อ่านจำเป็นจะต้องมีสมาธิในการอ่าน ถ้าเด็กมีความกังวลใจ ทุกข์ร้อนใจ มีอารมณ์กลัว จะเป็นอุปสรรคในการอ่านอย่างมาก

2) สภาพแวดล้อม

2.1) สภาพแวดล้อมที่บ้าน ครอบครัวที่ส่งเสริมการอ่าน จะทำให้สมาชิกมีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาความสามารถในการอ่านให้เป็นด้วยดี

2.2) สภาพแวดล้อมที่โรงเรียน โรงเรียนที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการอ่านของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ให้ความอบอุ่นเอาใจใส่ จัดห้องเรียนได้ดีน่าเรียน มีระเบียบวินัยจัดบริการทางด้านห้องสมุดไว้อย่างดี เด็กก็จะพัฒนาการในการอ่านได้ดี

1.6 ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน

คลิฟฟอร์ด (อ่ำไพ มัชฌมาน, 2524 : 2, อ้างจาก Clifford, 1969 : 152) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านไว้ดังนี้

- 1) ช่วยสร้างความพึงพอใจแก่ชีวิต
- 2) ช่วยในการพบปะสังสรรค์กันเป็นประจำ
- 3) พาผู้อ่านไปในที่ต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านไม่สามารถไปด้วยตนเอง
- 4) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 5) ทำให้เกิดความสนใจใหม่ ๆ
- 6) ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รู้อื่น ๆ

- 7) ได้ทราบเรื่องราวทั้งที่เป็นส่วนตัวและเรื่อง
สลับ
- 8) ช่วยรักษาสุขภาพให้คงอยู่และปรับปรุงให้ดีขึ้น
- 9) ช่วยแก้ไขปัญหาสังคม การเมือง เศรษฐกิจและ
ส่วนตัว
- 10) ให้ความรู้ทักษะ เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพ
การงาน
- 11) ให้ประสบการณ์ที่เท่าเทียมกัน
- 12) เพิ่มพูนความตื่นตัวเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ซ้ำซาก
- 13) พัฒนาคุณค่าทางจริยธรรม
- 14) ช่วยให้ผู้อ่านได้เผชิญกับสถานการณ์ใหม่ด้วย
ความเชื่อมั่นในตนเอง

ในเรื่องความสำคัญของการอ่านนี้ สมเด็จพระเทพ-
รัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงบรรยายโดยสรุป ดังนี้
(กรมวิชาการ, 2534 : 58)

- 1) ทำให้ได้เนื้อหาสาระ ความรู้
- 2) ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่มีการจำกัด
เวลา และสถานที่
- 3) ผู้อ่านสามารถฝึกการคิด และสร้างจินตนาการได้
เองในขณะที่อ่าน
- 4) การอ่านส่งเสริมให้มีสมองดี มีสมาธินานกว่า และ
มากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้เพราะขณะอ่าน จิตใจจะต้องมุ่งมั่นอยู่กับ
ข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความ
- 5) ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง จะอ่าน
คร่าว ๆ อ่านข้าม อ่านทุกตัวอักษร หรือเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้
เป็นไปตามใจของผู้อ่าน

6) ทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้าง สร้างแนวคิดและทัศนคติได้มากกว่า เพราะหนังสือมีหลายรูปแบบ ราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น

7) ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง วินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเอง รวมทั้งหนังสือบางเล่ม สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วก็เกิดผลดี

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การอ่านช่วยให้มีประสบการณ์ชีวิตมีคุณค่า และพัฒนาบุคคลไปในทุก ๆ ด้าน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน

ผู้วิจัยได้ศึกษาตามลำดับดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายของวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน
- 2.2 วัตถุประสงค์ของวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน
- 2.3 วิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน
- 2.4 วิธีการเลือกนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน
- 2.5 ข้อเสนอแนะในการนำวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน

มาสอนภาษาอังกฤษ

- 2.6 อัตราส่วนระหว่างเพื่อนช่วยสอนต่อนักเรียนผู้เรียน
- 2.7 ผลดีของวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน

2.1 ความหมายของวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน

คำว่า ผู้ช่วยสอน เพื่อนช่วยสอน หรือนักเรียนสอนนักเรียน ล้วนมีความหมายเหมือนกัน ในที่นี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่าเพื่อนช่วยสอนอย่างเดียว

ได้มีผู้ให้ความหมายของวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) ไว้หลายแนวด้วยกัน เช่น เพ็ญสุข ภัตตะกุล (2527 : 4) ได้ให้ความหมายของวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอนว่าเป็นการให้นักเรียนช่วยกันสอนนักเรียนเอง ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเข้าถึงและตอบสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เทคนิคดังกล่าวอาจนำมาใช้ในชั้นเรียนปกติ หรือชั้นเรียนที่จัดขึ้นเป็นพิเศษ เช่น ในการสอนทบทวนหรือสอนซ่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับ ดารณี รักษิตี (2530 : 18) ที่กล่าวว่า การใช้เพื่อนช่วยสอนนั้นมิได้หมายถึงการให้นักเรียนมาขึ้นหน้าชั้น แล้วทำหน้าที่สอนทุกอย่างแทนครู แต่หมายถึงการให้นักเรียนสอนเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ และให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกันและกัน เช่นเดียวกับที่ ยิบสัน (Gibson, 1980 : 141) ได้ให้ความหมายของวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอนว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทำหน้าที่เป็นผู้สอน และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเป็นผู้เรียน นอกจากนั้น แคนด์เลอร์ (Candler, 1981 : 381) กล่าวว่า การสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอนเป็นยุทธวิธีที่ครูพยายามเข้าถึงความต้องการของนักเรียนแต่ละคน เป็นวิธีการที่ยืดหยุ่นและทำให้ไม่ต้องพะวงกับนักเรียนที่เรียนช้ากว่าผู้อื่น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จะใช้ได้เลย โดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้า สิ่งที่ครูควรคำนึงถึงคือ การเลือกนักเรียนผู้สอน นักเรียนผู้เรียนและให้นักเรียนผู้สอนเข้าใจบทบาทของตนอย่างถูกต้อง ส่วน โรม (Rom, 1982 : 352-A) กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอนเป็นการสอนที่คิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสอนกันเอง วิธีการสอนดังกล่าวมีรากฐานมาจากแนวคิดและเจตคติเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

(Group Dynamics) ในปีต่อมา เฮอร์เลย์ (Hurley, 1983 : 694-A) ได้ให้ความหมายของการสอนวิธีนี้ว่า เป็นยุทธวิธีในการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องการสับเปลี่ยนบทบาทของครู และนักเรียน และประโยชน์ที่ได้รับคือ การเรียนรู้ ซึ่งเกิดจากแรงกระตุ้นภายใน นักเรียนผู้สอนขณะทำการสอน และให้นักเรียนผู้เรียนเรียนโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป วิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน หมายถึง วิธีการที่ให้นักเรียนเรียนรู้จากนักเรียนด้วยกัน โดยมีครูคอยเป็นผู้แนะนำ

2.2 วัตถุประสงค์ของวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน

เพ็ญสุข กุฎระกุล (2527 : 13) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนด้วยวิธีสอน โดยใช้เพื่อนช่วยสอนดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างทั่วถึง
- 2) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากเพื่อน
- 3) เพื่อสร้างแรงจูงใจ และเจตคติที่ดีในการอ่าน
- 4) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้แม่นยำยิ่งขึ้น
- 5) เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของครู
- 6) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จะเห็นได้ว่า วิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาในหลาย ๆ ด้าน เช่น การเรียนรู้ การปะทะสัมพันธ์ การทำงานเป็นหมู่คณะ และการมีเจตคติที่ดีในการเรียน นอกจากนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระของครูได้อีกด้วย

2.3 วิธีการสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน

วิลเลียม ทิมอธี และแนนซี (William; Timothy and Nancy, 1982 : 116) กล่าวว่า การให้นักเรียนมาช่วยสอน สามารถทำได้ 2 แบบคือ

- 1) ให้นักเรียนรุ่นเดียวกัน หรือเพื่อนร่วมชั้น (Peer Tutoring) เป็นนักเรียนผู้สอน
- 2) ให้นักเรียนรุ่นพี่ หรืออยู่ในระดับชั้นที่สูงกว่า (Cross- Age Tutoring) เป็นนักเรียนผู้สอน

ในการสอนนี้ อาจจัดให้นักเรียนที่เป็นผู้สอนหนึ่งคนและนักเรียนที่เป็นผู้เรียนหนึ่งคน (One-to-One Tutoring) หรืออาจจัดให้นักเรียนสอนกันเป็นกลุ่ม (Group Tutoring) กล่าวคือ มีนักเรียนที่เป็นผู้สอนหนึ่งคนและนักเรียนที่เป็นผู้เรียนตั้งแต่สองคนขึ้นไป

จากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมความรู้จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ จากบุคคลดังต่อไปนี้ เช่น เพ็ญสุข ภัตตะกุล (2527, 14-17); พิสุทธิ พุททชะวัน (2528 : 14-15); สุดา เหลี้ยววิริยกิจ (2528 : 3-4); ดารณี รักดี (2530 : 19-22); ทศนัย กิรติรัตนะ (2533 : 22) และ เมลาแรญโญ (Melaragno, 1977 : 31-40) พอจะสรุปได้ว่าวิธีการสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอนมีวิธีการง่าย ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้คือ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เช่น แบ่งให้แต่ละกลุ่มมีทั้งเด็กเก่งและอ่อน หลังจากนั้นมอบหมายงานให้นักเรียนรับผิดชอบศึกษาร่วมกันและจะต้องรายงานผลเกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ ต่อชั้นเรียนอีกทีหนึ่ง กิจกรรมที่มอบหมายให้นักเรียนทำนั้น อาจเป็นเรื่องง่าย ใช้เวลาเพียง 5 นาที เช่น ช่วยกันคิดและเขียนว่าได้อะไรไปบ้างในช่วงเวลาที่แล้ว ในบางครั้งครูอาจให้อ่านบทอ่านแล้ว

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปใจความสำคัญหรือให้เตรียมคำถามเกี่ยวกับบทอ่านที่เพิ่งจะเรียนจบไป ให้แต่ละกลุ่มแต่งประโยคโดยใช้คำที่กำหนดให้ หรืออาจให้คิดกิจกรรมหรือเกมประกอบบทเรียนเป็นพิเศษ นอกจากนั้นในบางชั้นเรียนครูอาจจัดให้นักเรียนเรียนและสอนกันเป็นคู่ ๆ ซึ่งแล้วแต่ความเหมาะสม

ก่อนดำเนินการเรียนการสอน ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องควรได้พิจารณาและดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

- 1) กระจายเนื้อหาในรายวิชาที่จะสอนให้เป็นบทย่อย ๆ แล้วจัดเรียงลำดับตามความเหมาะสม
- 2) เตรียมแบบฝึกหัดประกอบการเรียน หรือถ้าจัดให้มีการทดสอบประจำบทก็ควรจัดเตรียมแบบทดสอบ ซึ่งอาจจัดให้มีหลายชุด แต่ให้มีความยากง่ายในระดับเดียวกัน พร้อมกันนี้ควรกำหนดเรื่องการให้คะแนน การตีความจากผลสอบ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการตรวจและอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน ผู้ให้การทดสอบในกรณีที่ให้นักเรียน เป็นผู้ดำเนินการสอนและทดสอบเองทั้งหมด
- 3) เตรียมแหล่งข้อมูลให้เพียงพอ เช่น หนังสือคู่มือ หนังสือพิมพ์ วารสาร รวมทั้งอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ เช่น เทปบันทึกเสียง วิทยุ ตลอดจนคำเฉลยแบบฝึกหัดแต่ละชุด

2.4 วิธีการ เลือกนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน

การเลือกนักเรียนผู้สอนนั้น ครูอาจเลือกนักเรียนตามระดับความสามารถ คือ เลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง และมีความสมัครใจที่จะสอนนักเรียนผู้เรียน สิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาอีกประการหนึ่งคือ นักเรียนผู้สอนจะต้องมีความประพฤติในด้านความรับผิดชอบ ลักษณะนิสัย และอารมณ์ เป็นที่ยอมรับของนักเรียนผู้เรียนในกลุ่มของตนด้วย และถ้าเป็นไปได้นักเรียน

ผู้สอน ควรจะได้เรียนหรือมีความเข้าใจในเรื่องที่จะทำการสอน
 มาก่อน เพื่อป้องกันการให้ข้อมูลที่ผิดพลาดกับนักเรียนผู้เรียน
 (เพ็ญสุข ภูตระกูล, 2527 : 15; คารณิ รักดี, 2530 : 21)
 ส่วนนักเรียนผู้เรียนนั้นโดยส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
 ในการเรียนต่ำกว่านักเรียนผู้สอน หรืออาจเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
 ในการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ในบางกรณี นักเรียนผู้เรียน อาจเป็น
 นักเรียนที่ขาดเรียนหรือมีปัญหาในการเรียนบางเรื่อง ครูจึงจัดให้มี
 การเรียนการสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน เพื่อให้ให้นักเรียนผู้เรียนที่มี
 ปัญหาเหล่านั้นได้รับความรู้เพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ (อุทัย เพชรช่วย,
 2527 : 3; สุกดา เหลี้ยววิริยกิจ, 2528 : 4)

การจัดผู้เรียน อาจจัดเป็นคู่หรือจัดเป็นกลุ่มตามความ
 เหมาะสมสำหรับการเตรียมนักเรียนผู้สอนให้เข้าใจถึงวิธีการ
 เรียนการสอน โดยใช้เพื่อนช่วยสอน คารณิ รักดี (2530 : 21)
 เสนอแนะว่า ครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนผู้สอนเข้าใจถึงบทบาท
 หน้าที่ ตลอดจนวิธีเตรียมตัวในการสอน วิธีการในการดำเนินการ
 สอน การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนและการ
 ประเมินนักเรียนผู้เรียนในกลุ่มของตนว่า มีความเข้าใจในบทเรียน
 มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ครูควรอธิบายให้นักเรียนผู้สอนทราบถึง
 หน้าที่ของตน เมื่อการสอนสิ้นสุดลง ในขณะที่ทำการสอนควรบันทึก
 พัฒนาการในการเรียนของนักเรียน เช่น สังเกตการทำงานร่วมกัน
 ของนักเรียน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชั้นเรียน และที่สำคัญ
 คือ ครูจะต้องประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนการสอนของ
 นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.5 ข้อเสนอแนะในการนำวิธีสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอนมา สอนภาษาอังกฤษ

เพ็ญสุข ภูตระกูล (2527 : 43-44) ได้ให้ข้อเสนอแนะ